

Opgehaald uit het graf

In Kwarts houdt men slaven. Zij doen het zware werk. Ze werken in de mijnen, bedienen de blaasbalgen, roeien de schepen, rijden de vuilniskarren, ploegen de akkers, en leveren de hoeren. Vreemd genoeg treden de slaven echter ook op als kindermeisjes, onderwijzers, koks, klerken en geschoolde ambachtslieden. Heel de imposante beschaving van Kwarts, van de grote bibliotheken van Jep tot en met de beroemde bronnen en baden van Sinjon, is gebaseerd op het bestaan van een slavenklasse.

De meeste slaven worden geleverd door de handelaren in Beijerstad. Vroeger waren het voornamelijk krijgsgevangenen, en in Kwarts wordt officieel gesteld dat dit nog steeds zo is. De laatste tijd zijn er echter niet genoeg oorlogen geweest om aan de vraag naar geschoolde slaven te voldoen. De kooplieden uit Beijerstad zijn echter inventief genoeg om andere bronnen aan te boren. Wat dit betreft wordt dikwijls een verband gelegd met de chronische piraterij in de omgeving van de Koopmanseilanden. De slavenbezitters in Kwarts tonen weinig nieuwsgierigheid naar de herkomst van hun slaven, zolang ze maar gezond zijn.

Slavernij heeft in de Zes Hertogdommen nooit voet aan de grond gekregen. Een veroordeelde kan gedwongen worden zijn slachtoffer te dienen, maar daar is altijd een tijdslimiet aan verbonden, en de

betrokkene wordt gezien als iemand die tijdelijk boete doet. Is de misdaad te ernstig om door arbeid te worden gecompenseerd dan betaalt de dader met zijn leven. Niemand wordt ooit slaaf in de Zes Hertogdommen, en onze wetten staan niet toe dat er in het koninkrijk slaven worden gehouden. Daarom kiezen slaven uit Kwarts die op een of andere manier hun vrijheid hebben verworven vaak de Zes Hertogdommen als hun nieuwe vaderland.

Deze ex-slaven brengen tradities en folklore uit hun landen van herkomst mee. Een van de verhalen die ik me herinner ging over een meisje dat Vecci was. Wij zouden zeggen dat ze de Wijsheid bezat. Ze wilde haar ouderlijk huis verlaten om de man te volgen die ze liefhad. Haar ouders vonden hem waardeloos en gaven haar geen toestemming. Ze was een te gehoorzaam meisje om dat verbod te negeren, maar ze was tevens een te warmbloedige vrouw om zonder haar grote liefde verder te leven. Ze ging op haar bed liggen en stierf van verdriet. Haar ouders begroeven haar met veel rouwbeklag en zelfverwijt dat ze haar niet hadden toegestaan haar hart te volgen. Zonder dat zij het wisten was hun dochter echter via de Wijsheid verbonden met een berin, en toen het meisje gestorven was nam de berin haar ziel onder haar hoede, zodat deze voor de wereld behouden bleef. Drie nachten nadat het meisje begraven was groef de berin haar op en gaf haar geest terug aan haar lichaam. Deze wedergeboorte uit het graf gaf het meisje een nieuwe persoonlijkheid, die geen gehoorzaamheid meer verschuldigd was aan haar ouders. Dus ze stapte uit de verbrijzelde doodskist en ging achter haar grote liefde aan. Het verhaal had een droef einde, want omdat ze een poosje een berin was geweest, was het meisje niet helemaal menselijk meer, en haar liefde wilde haar niet meer hebben.

Dit verhaaltje gaf Burrich de inspiratie om me uit prins Regaals kerker te bevrijden door me te vergiftigen.

De kamer was te heet. En te klein. Mijn hijgen bracht me geen verkoeling meer. Ik stond op en liep van de tafel naar de waterton in de hoek. Ik tilde het deksel op en dronk gulzig. Hart van de Troep keek op en zei bijna snauwend: ‘Gebruik een beker, Fitz.’

Water droop over mijn kin. Ik keek hem onverschrokken, behoedzaam aan.

‘Veeg je gezicht af.’ Hart van de Troep wendde zijn blik af, keek weer naar zijn handen. Ze zaten onder het vet, dat hij in riemen wreef. Ik rook het. Ik likte mijn lippen.

‘Ik heb honger,’ zei ik.

‘Ga zitten en maak je werk af. Daarna eten we.’

Ik probeerde me te herinneren wat hij van me wilde. Hij wees naar de tafel en ik wist het weer. Aan mijn kant van de tafel lag ook een stapeltje leren riemen. Ik ging weer op mijn harde stoel zitten.

‘Ik heb nu honger,’ legde ik hem uit.

Hij keek me weer aan op een manier die een grauw leek, al ontblootte hij zijn tanden niet. Hart van de Troep kon grauwen met zijn ogen.

Ik zuchtte. Het vet dat hij gebruikte rook erg lekker. Ik slikte. Toen keek ik naar beneden. Ik zag leren riemen en stukjes metaal op de tafel liggen. Ik bleef er een tijdje naar staren. Na een poos legde Hart van de Troep zijn riem neer en veegde hij zijn handen af met een doek. Hij kwam naast me staan en ik moest me half draaien om hem te kunnen zien. ‘Daar,’ zei hij terwijl hij het leer dat voor me lag aanraakte. ‘Met die klus was je bezig.’ Hij bleef over me heen gebogen staan tot ik een riem had opgepakt. Ik rook eraan en hij gaf me een klap op mijn schouder. ‘Laat dat!’

Mijn lippen trilden, maar ik grauwde niet. Wanneer ik mijn tanden ontblootte werd hij altijd erg, érg kwaad. Ik hield de riem een tijdje in mijn hand. Toen leek het opeens alsof mijn handen zich herinnerden wat mijn geest was vergeten. Ik zag dat mijn vingers aan het werk gingen. Toen ik klaar was met het invetten van

het leer hield ik de riem naar hem op en trok eraan, hard, om te laten zien dat hij bestand was tegen het rukken van een paardenhoofd. 'Maar er zijn geen paarden meer,' herinnerde ik me hardop. 'Alle paarden zijn weg.'

Broeder?

Ik kom. Ik stond op van mijn stoel en liep naar de deur. 'Kom terug en ga zitten,' zei Hart van de Troep.

Nachtogen wacht op me, liet ik hem weten. Toen herinnerde ik me dat hij me niet kon horen. Ik dacht dat hij het wel zou kunnen als hij het probeerde, maar hij wilde het niet proberen. Als ik weer op die manier met hem probeerde te praten, zou hij me *weerstaan*, wist ik. Hij wilde ook niet dat ik al te vaak op die manier met Nachtogen sprak. Hij duwde zelfs Nachtogen van zich af wanneer de wolf te veel met me sprak. 'Nachtogen wacht op me,' zei ik met mijn mond.

'Weet ik.'

'Het is nu een goede tijd om te jagen.'

'Maar voor jou een betere tijd om hier te blijven. Ik heb voedsel voor je.'

'Nachtogen en ik zouden vers vlees kunnen vinden.' Bij het vooruitzicht liep het water me in de mond. Een opengereten konijn, nog dampend in de kou van de winteravond. Dat was wat ik wilde.

'Nachtogen zal vanavond in zijn eentje moeten jagen,' zei Hart van de Troep. Hij liep naar het venster en opende de luiken op een kier. Kille lucht kwam naar binnen gewaaid. Ik kon Nachtogen ruiken, en, verder weg, een sneeuwkat. Nachtogen jankte. 'Ga weg,' beval Hart van de Troep hem. 'Ga weg, ga jagen, zorg voor je eigen prooi. Ik heb hier niet genoeg om je te voeden.'

Nachtogen verdween uit het licht dat door het venster naar buiten viel, maar hij verwijderde zich niet ver. Hij wachtte daar buiten op mij, maar ik wist dat hij niet lang zou kunnen wachten. Hij had honger, net als ik.

Hart van de Troep liep naar het vuur dat het in de kamer te heet maakte. Er hing een ketel boven, en die nam hij van de haak en toen tilde hij het deksel op. Er kwamen geurige dampen uit, van graan en wortels, maar ook van wat vlees, bijna weggekookt. Maar ik had zoveel honger dat ik verlekkerd begon te snuiven. En bijna begon te janken, maar Hart van de Troep grauwde weer met zijn ogen. Dus ik liet me weer zakken op mijn harde stoel. Ik ging zitten. Ik wachtte.

Hij nam alle tijd. Hij pakte alle riemen van de tafel en hing ze over een haak. Toen zette hij de pot met vet weg. Toen bracht hij de hete ketel naar de tafel. Toen zette hij twee kommen en twee bekers klaar. Hij goot water in de bekers. Hij legde een mes en twee lepels op tafel. Uit een kast haalde hij brood en een pot jam. Hij schepte soep in de kom voor mij, maar ik wist dat ik er af moest blijven. Ik moest wachten tot hij brood had gesneden en mij een stuk had gegeven. Ik mocht het brood aannemen, maar moest ook dan nog wachten tot hijzelf brood had en achter zijn kom was gaan zitten.

‘Pak je lepel,’ bracht hij me in herinnering. Hij liet zich langzaam op zijn stoel zakken, recht tegenover me. Ik had mijn lepel vast, en het stuk brood, en ik wachtte, wachtte, wachtte... Ik wendde mijn blik geen moment van hem af, maar mijn lippen maakten smakkende bewegingen. Het maakte hem kwaad. Ik kneep ze op elkaar. ‘Nu gaan we eten,’ zei hij ten slotte.

Maar het wachten was nog niet afgelopen. Ik mocht één hap nemen. Die moest ik goed kauwen en doorslikken voordat ik een volgende nam, anders zou hij me uitfoeteren. Ik mocht geen grotere happen nemen dan er op mijn lepel konden. Ik pakte de beker en dronk een slok. Hij glimlachte naar me. ‘Goed zo, Fitz. Brave jongen.’

Ik glimlachte terug, maar nam toen een te grote hap van het brood, en hij keek me kwaad aan. Ik probeerde langzaam te kau-

wen, maar ik had erg veel honger en nu had ik voedsel, en ik begreep niet waarom hij me niet gewoon mijn gang liet gaan. Het eten gebeurde veel te langzaam. Hij had de soep met opzet te heet gemaakt, zodat ik mijn mond zou verbranden als ik te grote happen nam. Ik dacht daar even over na. ‘U hebt de soep met opzet te heet gemaakt,’ zei ik toen. ‘Om ervoor te zorgen dat ik mijn mond brand als ik te vlug eet.’

Deze keer kwam zijn glimlach langzamer. Hij knikte.

Niettemin was ik eerder klaar met eten dan hij. Ik moest op mijn stoel blijven zitten tot hij ook klaar was.

‘Wel, Fitz,’ zei hij ten slotte, ‘geen slechte dag vandaag, vind je ook niet, jongen?’

Ik keek hem aan.

‘Zeg iets terug,’ droeg hij me op.

‘Wat?’ vroeg ik.

‘Maakt niet uit.’

‘Maakt niet uit.’

Hij keek me met gefronst voorhoofd aan en ik wilde naar hem grauwen, want ik had toch precies gedaan wat hij vroeg? Even later stond hij op en haalde een fles. Hij schonk iets in zijn beker. Hij hield de fles naar me toe. ‘Wil jij ook iets?’

Ik deinsde achteruit. Alleen de geur al brandde in mijn neusgaten. ‘Geef antwoord,’ bracht hij me in herinnering.

‘Nee. Nee, dat is slecht water.’

‘Nee, het is slechte brandewijn. Gemaakt van bramen, heel goedkoop. Vroeger had ik er de pest aan, maar jij vond het lekker.’

Ik snoof de geur op. ‘We hebben het nooit lekker gevonden.’

Hij zette de fles en de beker terug op de tafel, ging staan en liep naar het venster. Hij opende de luiken weer op een kier. ‘Ga jagen, heb ik gezegd!’ Ik voelde dat Nachtogen opsprong en zich weghaastte. Nachtogen is even bang voor Hart van de Troep als ik ben. Ooit heb ik Hart van de Troep aangevallen. Ik was toen lang ziek

geweest, maar voelde me ten slotte beter. Ik wilde naar buiten gaan om te jagen, maar hij stond het niet toe. Hij ging voor de deur staan en ik sprong op hem af. Hij raakte me met zijn vuist en hield me daarna tegen de vloer gedrukt. Hij is niet groter dan ik, maar gemener en slimmer. Hij kent veel manieren om je vast te pakken en de meeste daarvan doen pijn. Hij hield me neergedrukt, op mijn rug, met ontblote keel en lang, heel lang wachtte ik op zijn tanden. Elke keer wanneer ik me bewoog verstevigde hij zijn greep. Nachtogen stond buiten te janken, maar niet dicht bij de deur. Hij had geen poging gedaan om naar binnen te komen. Toen ik eindelijk om genade smeekte sloeg hij me opnieuw. ‘Stil,’ beval hij. Toen ik gehoorzaamde zei hij: ‘Jij bent jonger, ik ben ouder en ik weet meer. Ik vecht beter dan jij doet, ik jaag beter dan jij doet. Ik ben je altijd de baas. Je zult alles doen waarvan ik *wil* dat je het doet. Je zult doen wat ik je zeg. Snap je dat?’

Ja, had ik geantwoord. Ja, ja, zo gaat het in een troep, ik snap het, ik snap het. Maar hij had me alleen opnieuw een klap gegeven en mijn blote keel tegen de vloer gedrukt, tot ik hem met mijn mond had geantwoord. ‘Ja, ik begrijp het.’

Toen Hart van de Troep bij de tafel terugkeerde schonk hij brandewijn in mijn beker. Die zette hij vlak voor mijn neus, zodat ik het spul wel moest ruiken. Ik maakte een snuivend geluid.

‘Probeer het,’ drong hij aan. ‘Een beetje maar. Je vond het lekker. Je dronk het in de stad, toen je jong was en eigenlijk niet zonder mijn gezelschap in kroegen behoorde te komen. En daarna kauwde je op muntblaadjes en dacht je dat ik niets in de gaten zou hebben.’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Ik zou nooit iets doen wat u me verboden had. Ik begreep het.’

Hij maakte het geluid dat op een verstikt niezen lijkt. ‘Ja, je deed vaak dingen die ik je verboden had. Heel vaak.’

Ik schudde weer mijn hoofd. ‘Ik herinner me dat niet.’

‘Nog niet. Dat komt wel weer.’ Hij gebaarde naar de brande-

wijn. ‘Vooruit. Proef het. Een klein slokje maar. Het zou je goed kunnen doen.’

En omdat hij had gezegd dat het moest, nam ik een slokje. Het zette mijn mond en neus in brand, en hoe ik ook snoof, ik kreeg de smaak niet weg. Ik morste het restje dat nog in de beker zat.

‘Nou, dat zou Patience deugd hebben gedaan,’ zei hij alleen maar. En toen liet hij me een doek pakken en opvegen wat ik had gemorst. En daarna de kommen wassen met water en af-drogen.

Soms begon ik te beven en viel ik op de grond. Zonder enige reden. Hart van de Troep probeerde dan mijn lichaam stil te houden. Soms viel ik na dat beven in slaap, en wanneer ik daarna wakker werd had ik overal pijn. In mijn borst, in mijn rug. Soms beet ik op mijn tong. Ik had een hekel aan die momenten. En ze maakten Nachtogen bang.

En soms was er iemand anders bij Nachtogen en mij, iemand die met ons meedacht. Hij was erg klein, maar hij wás er. Ik wilde hem er niet bij hebben. Ik wilde daar helemaal niemand hebben, behalve Nachtogen en mezelf. Dat wist hij, en hij maakte zichzelf zo klein dat hij er de meeste tijd niet was.

Later kwam er een man.

‘Er komt een man aan,’ zei ik tegen Hart van de Troep. Het was donker en het haardvuur brandde zwak. De beste tijd om te jagen was voorbij. Het was nu helemaal donker.

Hij gaf geen antwoord, maar stond snel en geruisloos op en pakte het grote mes dat altijd op de tafel lag. Hij wees dat ik in een hoek moest gaan staan, bij hem uit de buurt. Toen liep hij zachtjes naar de deur, waar hij bleef wachten. Buiten hoorde ik een man door de sneeuw stappen. Toen rook ik hem. ‘Het is de Grijze,’ zei ik tegen Hart van de Troep. ‘Chade.’

Hij maakte toen snel de deur open en de Grijze kwam naar bin-

nen. De geuren die hij bij zich droeg deden me niezen. Hij rook altijd naar poeders van gedroogde bladeren, en naar verschillende soorten rook. Hij was mager en oud, maar Hart van de Troep gedroeg zich altijd alsof de Grijsze een hogere rang binnen de troep had. Nu legde Hart van de Troep nieuw hout op het vuur. Het werd lichter en warmer in de kamer. De Grijsze deed zijn hoofdkap naar achteren. Hij keek me een poos aan met zijn lichte ogen, alsof hij op iets wachtte. Toen sprak hij tegen Hart van de Troep.

‘Hoe gaat het met hem? Enige vooruitgang?’

Hart van de Troep bewoog zijn schouders. ‘Toen hij je had geroken heeft hij je naam genoemd. Hij heeft al een week geen toeval gehad. Drie dagen geleden heeft hij een deel van een paardentuig voor me gerepareerd. Keurig werk, bovendien.’

‘Probeert hij niet meer op het leer te kauwen?’

‘Nee. Niet terwijl ik kijk tenminste. Het is trouwens werk dat hij heel goed kent. Misschien roept het iets in hem wakker.’ Hart van de Troep lachte even. ‘In elk geval kan een gerepareerd tuig verkocht worden.’

De Grijsze ging bij het vuur staan en stak er zijn handen naar uit. Er zaten vlekken op zijn handen. Hart van de Troep haalde zijn fles brandewijn tevoorschijn. Ze dronken het spul uit bekers. Hij gaf me een beker met een bodempje brandewijn erin, maar dwong me niet ervan te drinken.

Ze praatten lang, eindeloos lang, over dingen die niets te maken hadden met eten of slapen of jagen. De Grijsze had iets gehoord over een vrouw. Het zou een wezenlijke stimulans voor de Hertogdommen kunnen zijn. Hart van de Troep zei: ‘Ik wil er niet over praten in het bijzijn van Fitz. Dat heb ik beloofd.’ De Grijsze vroeg hem of hij dacht dat ik het begreep, en Hart van de Troep zei dat het daar niet om ging, hij had zijn woord gegeven. Ik wilde gaan slapen, maar ze lieten me roerloos op een stoel zitten. Toen de oude man moest vertrekken, zei Hart van de Troep: ‘Het is erg

gevaarlijk voor je om hierheen te komen. Voor jou een lange wandeling. Kun je weer binnenkomen?’

De Grijze glimlachte alleen. ‘Ik heb zo mijn manieren, Burrich,’ zei hij. Ik glimlachte ook, want ik herinnerde me dat hij altijd trots was geweest op zijn geheimen.

Op een dag ging Hart van de Troep de deur uit en liet me alleen achter. Hij bond me niet vast. Hij zei alleen: ‘Er is hier nog wat haverhout. Als je iets wilt eten terwijl ik weg ben, zul je je moeten herinneren hoe je daar pap van maakt. Als je door de deur of het venster naar buiten gaat, als je de deur of het venster zelfs maar ópent, zal ik het weten. En dan sla ik je dood. Begrijp je dat?’

‘Ja,’ zei ik. Het leek alsof hij erg kwaad op me was, maar ik kon me niet herinneren dat ik iets had gedaan wat hij me had verboden. Hij maakte een kist open en haalde er dingen uit. De meeste waren ronde schijfjes van metaal. Munten. En een ding dat ik me herinnerde. Het glom en had de vorm van een halvemaaan, en het had naar bloed geroken toen ik het in mijn bezit kreeg. Ik had iemand anders ervoor verslagen. Ik kon me niet herinneren dat ik het had *willen* hebben, maar ik had ervoor gevochten en het gewonnen. Ik wilde het nu niet. Hij hield het omhoog aan het kettingje en keek ernaar. Toen stopte hij het in een zakje. Het kon me niets schelen dat hij het wegnam.

Ik was erg, érg hongerig geworden toen hij terugkeerde. Er hing een geurtje om hem heen. Van een vrouw. Niet sterk, en gemengd met de geuren van een weide. Maar het was een lekker luchtje en het deed me verlangen naar iets wat niet voedsel of water of jagen was. Ik ging dichterbij hem toe om het op te snuiven, maar dat merkte hij niet. Hij maakte pap en we aten. Toen ging hij voor het vuur zitten en begon droevig, heel droevig voor zich uit te staren. Ik stond op en haalde de fles met brandewijn. Die gaf ik hem, samen met een beker. Hij nam ze aan, maar glimlachte niet. ‘Mis-

schien zal ik je morgen eens leren jezelf weer eens een beetje netjes te verzorgen,' zei hij. 'Dat is iets wat je onder de knie zou kunnen krijgen.' Toen dronk hij alle brandewijn op die in de fles zat en maakte daarna een tweede fles open. Ik zat zwijgend naar hem te kijken. Toen hij in slaap was gevallen pakte ik zijn mantel met dat lekkere geurtje. Ik legde hem op de vloer en ging erop liggen, en rook de geur tot ik in slaap viel.

Ik droomde iets waar ik weinig van begreep. Dat er een vrouwtje was geweest dat precies zo rook als de jas van Burrich, en dat ik niet had gewild dat ze wegging. Het was mijn eigen vrouwtje, maar toen ze vertrok ben ik niet achter haar aan gegaan. Dat was alles wat ik me kon herinneren. Die herinnering was niet goed – zomin als honger of dorst iets goeds is.

Hij dwong me binnen te blijven. Hij had me daartoe al heel, heel lang gedwongen, terwijl ik niets liever wilde dan naar buiten gaan. Maar die keer regende het, heel hard, zo hard dat de sneeuw bijna helemaal gesmolten was. Opeens leek het me geen goed idee meer om buiten te zijn. 'Burrich,' zei ik, en hij keek me zeer abrupt aan. Ik dacht dat hij me wilde aanvallen, zo snel gebeurde het. Ik probeerde niet ineen te krimpen. Soms werd hij erg kwaad als ik dat deed.

'Wat is er, Fitz?' vroeg hij, en zijn stem klonk vriendelijk.

'Ik heb honger,' zei ik. 'Nu.'

Hij gaf me een groot stuk vlees. Het was gebraden, maar het was een groot stuk. Ik at het te snel, en hij zag het gebeuren, maar hij verbood het me niet, en foeterde me niet uit. Die keer.

Ik bleef maar aan mijn gezicht krabben. Aan mijn baard. Ten slotte ging ik vlak voor Burrich staan, krabbend. 'Dit bevalt me niet,' zei ik. Hij keek verbaasd, maar hij gaf me heet water, zeep en een zeer scherp mes. Hij gaf me ook een rond stuk glas, waar ik een

man in zag. Ik staarde er lang naar. Het deed me huiveren. Zijn ogen waren zoals die van Burrich, maar met pupillen, omringd door wit, die nog donkerder waren dan de zijne. Niet de ogen van een wolf. Zijn vacht was donker, net als die van Burrich, maar het haar op zijn kaken was borstelig en ongelijk. Ik voelde aan mijn baard en zag mijn vingers op het gezicht van de man. Dat was vreemd.

‘Scheer je, maar wees voorzichtig,’ droeg Burrich me op.

Ik kon het me nu bijna herinneren. De geur van de zeep, het water op mijn gezicht. Maar ik blééf me steeds weer snijden aan dat vlijmscherpe mes. Kleine sneetjes, maar pijnlijk. Achteraf keek ik naar de man in het ronde stuk glas. Fitz, dacht ik. Bijna als Fitz. Ik bloedde. ‘Ik bloed overal,’ zei ik tegen Burrich.

Hij lachte me uit. ‘Jij bloedt altijd na het scheren. Je doet het altijd veel te gehaast.’ Hij pakte het scherpe, scherpe mes. ‘Zit stil,’ zei hij. ‘Je hebt een paar plekken gemist.’

Ik bleef doodstil zitten en hij sneed me niet. Het was moeilijk stil te zitten toen hij zo dicht bij me kwam en me van zo dichtbij bekeek. Toen hij klaar was nam hij mijn kin in zijn hand. Hij duwde mijn hoofd schuin naar achteren en keek me aan. Heel intens. ‘Fitz?’ zei hij toen. Hij draaide zijn hoofd en glimlachte naar mij, maar de glimlach vervaagde toen ik hem alleen maar uitdrukingsloos bleef aankijken. Hij gaf me een aai over mijn haren.

‘Er is geen paard om te borstelen,’ zei ik.

Dat leek hem bijna plezier te doen. ‘Borstel dit dan maar,’ zei hij, en hij woelde mijn haren door elkaar. Hij liet me het borstelen tot het bijna plat op mijn hoofd lag. Ik had gevoelige plekken op mijn hoofd. Burrich fronste zijn voorhoofd toen hij merkte dat ik af en toe ineenkromp van de pijn. Hij nam me de borstel af en liet me stilstaan terwijl hij voorzichtig onder mijn haren tastte. ‘Klootzak,’ zei hij hees, en toen ik schrok: ‘Niet jij.’ Hij schudde langzaam zijn hoofd en klopte me op mijn schouder. ‘Die pijn zal na verloop van

tijd verdwijnen,' zei hij. Hij leerde me hoe ik mijn haren achter mijn hoofd tot een staart kon samenbinden met een leren veter. Die was net lang genoeg. 'Dat is beter,' zei hij. 'Nu zie je er weer uit als een mens.'

Kronkelend en gillend ontwaakte ik uit een droom. Ik ging recht-op zitten en begon te huilen. Hij kwam vanuit zijn bed naar me toe. 'Wat is er aan de hand, Fitz? Wat is er mis?'

'Hij heeft me afgepakt van mijn moeder,' zei ik. 'Hij heeft me bij haar weggehaald. Ik was veel te jong om van haar gescheiden te worden.'

'Weet ik,' zei hij. Weet ik. Maar het is lang geleden. Nu ben je hier, en in veiligheid.' Hij keek bijna alsof hij bang was.

'Hij rookte het hol uit,' zei ik. 'Hij veranderde mijn moeder en broertjes in huiden.'

Zijn gezicht veranderde en zijn stem klonk niet meer vriendelijk. 'Nee, Fitz. Dat was jouw moeder niet. Dat was de droom van een wolf. Van Nachtogen. Het kan Nachtogen overkomen zijn. Jou niet.'

'Jawel, hoor,' zei ik, opeens kwaad. 'Het is me wél overkomen en het voelde precies hetzelfde aan. Precies zó!' Ik stapte uit mijn bed en begon door de kamer te lopen. En ik bleef rondlopen, heel lang, tot ik in staat was dat akelige gevoel te onderdrukken. Hij was gaan zitten. Hij hield me in het oog. En terwijl ik daar ijsbeerde dronk hij heel wat bekers brandewijn.

Op een lentedag stond ik door het venster naar buiten te kijken. De wereld rook lekker, levend en nieuw. Ik rekte me uit en rolde met mijn schouders. Ik hoorde mijn botten kraken. 'Het is een mooie ochtend voor een ritje te paard,' zei ik. Ik draaide me om en keek Burrich aan. Hij stond in de pap te roeren die in een ketel boven het vuur hing. Toen kwam hij naast me staan.